

Zakres materiału nauczania GEOGRAFII dla 4-letniego liceum ogólnokształcącego-
klasy stacjonarne i zaoczne
Zakres podstawowy.

Obowiązujący podręcznik: Geografia 3. Podręcznik dla szkół ponadpodstawowych.

Autor: Zbigniew Zaniewicz

Wydawnictwo: Operon 2021

KLASA 3 semestr 5

Tematy (liczba godzin - po jednej na każdy temat)	Zakres materiału nauczania	Co uczeń wiedzieć powinien - wiadomości konieczne
I. Środowisko przyrodnicze Polski		
1. Położenie i obszar Polski. Regiony fizycznogeograficzne	- Położenie Polski - punkty skrajne, rozciągłość równoleżnikowa i południkowa i ich konsekwencje (czas słoneczny, strefowy, urzędowy) -Terytorium Polski - powierzchnia całkowita i lądowa, granice, sąsiedzi - regiony fizycznogeograficzne Polski	-- wskazuje na mapie Polski i Europy punkty skrajne i granice Polski, zna ich przebieg (rzeki graniczne, góry graniczne), zna powierzchnię kraju, zna i państwa sąsiadujące i ich stolice. -- zna konsekwencje rozciągłości Polski --ocenia konsekwencje położenia fizycznogeograficznego, matematycznego i geopolitycznego Polski
2. Budowa geologiczna Polski	- Położenie na tle jednostek tektonicznych Europy - jednostki tektoniczne na terenie Polski - najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski - ruchy górotwórcze, zalewy morskie , powstawanie surowców mineralnych	-- zna jednostki tektoniczne na terenie Polski i umie określić konsekwencje budowy geologicznej --wie, na obszarze jakich jednostek znajduje się region , w którym mieszka -- zna liczbę i nazwy fałdowań oraz nazwy łańcuchów górskich, które wtedy powstały -- wie jakie surowce mineralne występują na terenie Polski
3. Okres zlodowaceń na terenie Polski	- Przyczyny nasunięcia się lądolodu skandynawskiego, - zasięg zlodowaceń - konsekwencje epoki lodowcowej w zakresie ukształtowania form terenu, sieci rzecznej i jezior oraz pozostawionych utworów polodowcowych	<ul style="list-style-type: none"> • omawia okres zlodowaceń na terenie Polski , wskazuje zasięgi zlodowaceń i ich konsekwencje • wykazuje związek krajobrazu Polski z działalnością lądolodu • zna nazwy form rzeźby polodowcowej
4. Ukształtowanie powierzchni Polski	<ul style="list-style-type: none"> ● krzywa hipsograficzna Polski ● cechy ukształtowania powierzchni Polski ● pasowość rzeźby terenu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje krzywą hipsograficzną Polski • podaje cechy ukształtowania powierzchni Polski

	<ul style="list-style-type: none"> ● krainy geograficzne Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pasy rzeźby terenu i ogólnogeograficznej Polski • zna nazwy krain geograficznych i ich charakterystyczne cechy oraz wskazuje je na mapie Polski
5. Surowce mineralne Polski	<ul style="list-style-type: none"> • podział surowców mineralnych • rozmieszczenie głównych surowców mineralnych w Polsce • znaczenie gospodarcze głównych zasobów surowców mineralnych 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział surowców mineralnych • wskazuje na mapie rozmieszczenie głównych surowców mineralnych w Polsce • omawia wykorzystanie gospodarcze głównych surowców mineralnych
Podsumowanie wiadomości - sprawdzian z działu Środowisko przyrodnicze Polski		
6. Klimat Polski	<ul style="list-style-type: none"> • masy powietrza kształtujące pogodę w Polsce • cechy klimatu Polski • zmiany klimatu, anomalie pogodowe 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy klimatu Polski • przedstawia wpływ mas powietrza na pogodę w Polsce
7. Zróżnicowanie regionalne klimatu w Polsce.	<ul style="list-style-type: none"> • czynniki wpływające na klimat Polski • rozkład temperatur i opadów zimą i latem • wiatry lokalne • zróżnicowanie przestrzenne okresu wegetacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie klimatogramów i map przebiegu izoterm lipca i stycznia analizuje zróżnicowanie przestrzenne temperatury powietrza, opadów atmosferycznych • omawia związek okresu wegetacyjnego z położeniem danego regionu
8. Zasoby wodne Polski. Sieć rzeczna.	<ul style="list-style-type: none"> • bilans wodny • obszary nadwyżek i niedoborów wody w Polsce • przyczyny niedoboru wody • cechy sieci rzecznej • żegluga śródlądowa w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i wyjaśnia cechy charakterystyczne przebiegu rzek • wskazuje na mapie Polski obszary nadwyżek i niedoborów wody • opisuje przyczyny niedoboru wody • omawia sieć dróg wodnych i ich wykorzystanie
9. Zasoby wodne Polski. Jeziora.	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie i typy genetyczne jezior w Polsce • najmniejsze i największe jeziora w Polsce • sztuczne zbiorniki wodne • znaczenie przyrodnicze, społeczne i gospodarcze (w tym turystyczne) jezior i sztucznych zbiorników 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozmieszczenie jezior w Polsce i uzasadnia je • wskazuje na mapie Polski najmniejsze i największe jeziora w naszym kraju • zna główne typy genetyczne jezior Polski • podaje przykłady sztucznych zbiorników wodnych i zna ich funkcje
10. Środowisko przyrodnicze Morza Bałtyckiego.	<ul style="list-style-type: none"> - historia geologiczna Morza Bałtyckiego - położenie Morza Bałtyckiego, 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakie były etapy powstawania Morza Bałtyckiego

	<p>powierzchnia</p> <ul style="list-style-type: none"> - linia brzegowa, rodzaje wybrzeży, wyspy - temperatura, zasolenie - flora i fauna Bałtyku - stan środowiska Bałtyku i jego ochrona 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy charakterystyczne akwenu, wskazuje wyspy, zatoki, cieśniny • uzasadnia słabe zasolenie, wskazuje poszczególne typy wybrzeży Bałtyku • omawia florę i faunę oraz umie scharakteryzować stan środowiska naturalnego oraz formy ochrony Bałtyku
Sprawdzenie wiadomości z działów: <i>Klimat i Zasoby wodne Polski.</i>		
II. Ludność i urbanizacja w Polsce		
11. Zmiany liczby ludności Polski	<ul style="list-style-type: none"> - podział administracyjny Polski. - Zmiany liczby ludności w ujęciu historycznym. - liczba ludności Polski i obecne tendencje - przyczyny małej liczby urodzeń w Polsce - konsekwencje zmiany liczby ludności w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> - zna terminologię: demografia, przyrost naturalny, przyrost rzeczywisty, saldo migracji, współczynnik przyrostu naturalnego, współczynnik dzietności - umie wyjaśnić trendy zmian demograficznych w Polsce
12. Struktura demograficzna ludności Polski	<ul style="list-style-type: none"> - struktura ludności według wieku i płci - piramida wieku i płci ludności Polski - starzenie się polskiego społeczeństwa - gospodarcze i społeczne skutki współczesnych przemian demograficznych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje cechy polskiego społeczeństwa na podstawie analizy piramidy wieku i płci • podaje przyczyny starzenia się polskiego społeczeństwa • podaje skutki współczesnych przemian demograficznych dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju
13. Rozmieszczenie ludności w Polsce.	<ul style="list-style-type: none"> • gęstość zaludnienia • czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce • skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie mapy tematycznej wyjaśnia zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce • podaje przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce • wyjaśnia tendencje zróżnicowania gęstości zaludnienia
14. Migracje	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie i rodzaje migracji • przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce • migracje zagraniczne: przyczyny i kierunki migracji Polaków w ujęciu historycznym i obecnie • największe skupiska Polonii • skutki migracji wewnętrznych i zagranicznych 	<ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe pojęcia związane z migracjami - umie podać przyczyny migracji wewnętrznych i zewnętrznych - umie określić skutki migracji Polaków

<p>15. Urbanizacja i sieć osadnicza w Polsce</p>	<p>- sieć osadnicza w Polsce- powstawanie i rozwój miast - przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji - największe miasta, aglomeracje , konurbacje, zespoły miejskie - współczesne przemiany miast - osadnictwo wiejskie i jego przemiany</p>	<p>- omawia funkcje miast w Polsce i czynniki decydujące o rozwoju miast</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyróżnia typy aglomeracji i podaje ich przykłady • analizuje przemiany zachodzące w polskich miastach • charakteryzuje osadnictwo wiejskie w Polsce • podaje przyczyny przemian w osadnictwie wiejskim w Polsce i opisuje współczesne funkcje wsi
<p>16. Rynek pracy w Polsce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • aktywność zawodowa Polaków • zmiany w strukturze zatrudnienia ludności po 1989 • bezrobocie w Polsce • zróżnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia w Polsce i jego skutki społeczne i gospodarcze 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia aktywność zawodową Polaków • na podstawie danych statystycznych i mapy tematycznej analizuje strukturę zatrudnienia ludności w Polsce • podaje przyczyny bezrobocia w Polsce • rozumie i wyjaśnia skutki bezrobocia
<p>Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Ludność i urbanizacja w Polsce</i></p>		